

ת"פ 58992/03/18 - אבו עשייה מוטורס בע"מ נגד מדינת ישראל - רשות המיסים, יגמור סאמר

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 58992-03-18 מדינת ישראל נ' סאמר ואח'

בפני כבוד השופט יואל עדן
המבקשת (הטוענת לזכות):

אבו עשייה מוטורס בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד ניר ישראל ועו"ד סימון חדד

נגד

המשיבה 1 (המאשימה):
המשיב 2 (הנאשם 1):

1. מדינת ישראל -רשות המיסים
ע"י ב"כ עו"ד סעיד עתאמנה ועו"ד מרסל סבח
2. יגמור סאמר
ע"י ב"כ עו"ד קובי גולדמן ועו"ד אורי גולדמן

החלטה

הבקשה והרקע

1. החלטה זו עניינה בקשה לחילוט רכב מסוג BMW מס' רישוי 19-787-76 ("הרכב") והתנגדות המבקשת, הטוענת לזכות בו.

במסגרת חקירה שקדמה להגשת כתב האישום, נתפס הרכב מידי הנאשם 1, מכוח סעיף 32 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחפוש) ("הפקודה") וכן רכוש נוסף, ובשלב מסוים ניתן צו זמני להחזרת הרכב לחזקת הנאשם 1 עד לתום ההליך הפלילי, כנגד הפקדה כספית.

לאחר הגשת כתב האישום, אשר כלל בקשה לחילוט רכוש, לרבות הרכב, הוגשה ע"י המבקשת בקשה לשחרור הרכב מכוח סעיף 34 לפקודה. בבקשה נטען כי המבקשת מכרה לנאשם 1 את הרכב, לא שולמה מלוא התמורה, והמבקשת עודנה הבעלים של הרכב.

בבקשה אשר נדונה במסגרת צ"א 59230-03-18, ניתנה ביום 10.2.19 ע"י כב' השופט נ. אבו טהה החלטה במסגרתה נדחתה בקשת המבקשת להעברת הרכב לחזקתה. בהחלטה נקבע כי - העיתוי לבחינה בהכרעה סופית בשאלת החילוט הוא בסופו של ההליך הפלילי; זכותה של המבקשת הינה זכות אובליגטורית כך שהמסלול הנכון הינו סעיף 21(ד) לחוק איסור הלבנת הון; המבקשת מכרה את הרכב לנאשם 1 בתמורה ל- 11 המחאות כספיות ורכב ישן בעסקת טרייד אין, ונפדתה המחאה אחת בלבד; הרכב היה בחזקתו ובשליטתו של נאשם 1, למרות שלא היה רשום על שמו; משלא עלה בידי המבקשת להציג כי היא בעלת זכות מוכרעת ברכוש, אותו הליך אינו המקום להכריע בדבר זכותה ברכב; למבקשת פתוחה הדרך לפנות בהליך אזרחי בו יכריע בית המשפט בזכויות הרכושיות ברכב; המבקשת השתתתה

בהגשת הבקשה; מכל האמור נדחתה בקשת המבקשת להעברת הרכב לחזקתה, ובית המשפט הורה כי הרכב יישאר במשמורת הנאשם 1.

2. על ההחלטה מיום 10.2.19, הוגש ע"י המבקשת ערעור (ע"א 1858/19), ועל פי פסק הדין מיום 4.7.19, בהמלצת בית המשפט העליון, חזרה בה המבקשת (המערערת) מערעורה והוא נדחה.

לאחר חזרת המבקשת מהערעור, הוגשה על ידה תובענה אזרחית כנגד הנאשם 1 והנאשמת 3, (תא"ק 44429-11-19). תובענה זו היתה בסדר דין מקוצר, ובה התבקש כי הנאשם 1 והנאשמת 3 יחויבו בתשלום ההמחאות אשר נמסרו במסגרת הסכם מכירת הרכב וחוללו (10 מתוך 11 המחאות, שכן המחאה אחת נפרעה), תשלום שוויו של רכב שנמסר למבקשת בטרייד אין כחלק מהתמורה, ופיצוי.

במסגרת התובענה ניתן לזכות המבקשת פסק דין לפיו על הנאשם 1 לשלם למבקשת סך 336,500 ₪ בצירוף שכר טרחת עו"ד בסך 23,311 ₪ והוצאות משפט.

3. בהליך הפלילי ניתנו הכרעת דין וגזר דין כנגד כל הנאשמים.

במסגרת הסדר הטיעון בעניינו של המשיב 2 (נאשם 1) הוגש כתב אישום מתוקן ובו בקשה לחילוט לפי סעיף 21 לחוק איסור הלבנת הון, והסכמה על חילוט הנכסים המופיעים בנספח לכתב האישום, לרבות הרכב אשר נכלל בנכסים לגביהם ניתנה הסכמה, ולמעט בית מסוים.

ניתנה החלטה ביחס לחילוט הרכוש, כפי ההסכמות, למעט הרכב, לאור טענות המבקשת ביחס אליו.

לאחר סיום הליך הפלילי נדונה עתירת המבקשת להשיב את הרכב לרשותה בטענה כי הינה הבעלים של הרכב ולהימנע מחילוטו, ובקשה חלופית להשבה של הסכום שנפסק בתובענה האזרחית. התקיים דיון בו הוגשו ראיות והעיד הבעלים של המבקשת, ולאחריו הוגשו סיכומי טענות בכתב.

הנאשם 1 ובאי כוחו בחרו שלא להתייצב לדיון בעניין החילוט, ולא נטענה כל טענה מצידם ביחס לכך. המחלוקת הינה בין המבקשת הטוענת לזכותה שלה ברכב, לבין המאשימה אשר טוענת כי הזכות ברכב היתה של הנאשם 1, ולפיכך, קמה זכותה לחילוט הרכב.

על עצם חילוט הרכב מהנאשם 1 קיימת הסכמה במסגרת הסדר הטיעון בין המאשימה לבינו.

4. תחילה יש לציין כי קיימת אי בהירות מסוימת ביחס לאישיות המשפטית המדויקת הטוענת לזכות ברכב, ואולם,

התוצאה להלן מייתרת בחינתה.

בתמצית ייאמר לענין זה כי ההסכם מיום 11.12.16 למכירת הרכב נחתם ע"י: "מגרש מכוניות אבו עיישה" ח.פ. 557861614, וכך גם נכתב בכותרת ההסכם. לעומת זאת, המבקשת הינה "אבו עיישה מוטורס בע"מ" ח.פ. 514323021, ובבקשה לשחרור הרכוש נכתב כי עד ליום 31.12.16 בוצעו ע"י מר ראיד אבו עיישה אשר הינו הבעלים של המבקשת, עסקאות סחר ברכב באמצעות המבקשת, ובאמצעות השותפות - "מגרש מכוניות אבו עיישה", והחל מיום 1.1.17 כל הפעילות העסקית שהיתה בשותפות ובמבקשת מבוצעת באמצעות המבקשת בלבד.

מצב דברים זה מצריך היה בירור עובדתי אל מול כל הגורמים, לרבות החברה "מגרש מכוניות אבו עיישה", אשר המבקשת טוענת כי הינה שותפות, שכן, זו החברה אשר חתמה על ההסכם עם הנאשם 1. יצוין כי ברישיון הרכב הבעלים הרשום הינו: "סוחר רכב - אבו עיישה מוטורס - סחר".

ואולם, לאור התוצאה אין מקום להידרש לשאלות אלו.

טענות המבקשת (הטוענת לזכות)

5. לטענת המבקשת, הרכב רשום בבעלותה, והחברה עוסקת במסחר בכלי רכב. ביום 11.12.16 נחתם הסכם למכירת הרכב לנאשם 1, ובמסגרת ההסכם נתן הנאשם 1 למבקשת 11 המחאות, כל אחת מהן בסך ₪ 20,000, ובנוסף רכב אחר ("הרכב הישן"), מתוך 11 המחאות נפרעה המחאה אחת בלבד בסך ₪ 20,000, ייתר המחאות לא נפרעו (הן חוללו), והרכב הישן עדיין מוחזק ע"י המבקשת, אולם מעולם לא בוצעה בו העברת בעלות לטובתה.

לטענת המבקשת, ההסדר עם הנאשם 1 בהליך הפלילי במסגרתו הרכב הושב לחזקתו ולשימוש, בוצע מבלי להודיע למבקשת, משל הרכב מעולם לא היה קניינה. נטען כי הגם שהרכב נמצא בבעלות המבקשת הטוענת לזכות, הרי שהמאשימה ידעה כי שולמה תמורה של ₪ 20,000 בלבד, ולא ידעה את הטוענת לזכות בקיומם של מו"מ, ובהסכמות שהתגבשו.

נטען כי המאשימה מבקשת להעשיר את קופתה בדרך של הגדלת מצבת הנכסים של הנאשם 1, באמצעות רכוש השייך לצד ג' תמים.

נטען כי במסגרת הערעור אשר הוגש לבית המשפט העליון על החלטת כב' השופט אבו טהה, ע"א 1858/19, התקיים דיון אשר במהלכו המליץ בית המשפט העליון להגיש תביעה חוזית בגין הזכויות המגיעות לטוענת לזכות, ואז עם פסק דין חלוט, לפנות אל בית המשפט בשלב הדיוני הנוכחי, ומטעם זה חזרה בה המבקשת מהערעור שהגישה.

ב"כ המבקשת מפנים לתביעה החוזית שהוגשה כנגד הנאשם 1 לבית משפט השלום באשקלון, במסגרת תא"ק

44429-11-19 ובמסגרת הליך זה ניתן ביום 22.4.20 פסק דין כספי כמפורט לעיל, ופסק דין זה הינו חלוט.

נטען כי אין לקבל את עמדת המאשימה, הבקשה אינה עומדת בתכליות של החילוט, וקבלת עמדת המאשימה תביא לפגיעה שאינה מידתית בזכויות חוקתיות של צדדים תמי לב.

נטען כי המאשימה תפסה את מלוא הזכויות ברכב, כאשר היא יודעת שרק 6.5 אחוז מערכו שולם על ידי הנאשם 1, והדבר הביא לנזק בקניינה של המבקשת.

ב"כ המבקשת טוענים כנגד התכליות הקנייניות וההרתעיות של החילוט הנטענות ע"י ב"כ המאשימה.

נטען כי הנאשם 1 לא מימן את כל רכישת הרכב, והסתיר את היותו הבעלים באמצעות רישומו על שם המבקשת, ונטען כי הרכב היה ועודנו בבעלות המבקשת, זכויותיו האובליגטוריות של הנאשם 1 משקפות כ- 5.6 אחוז מערכו של הרכב.

נטען כי זכויות המבקשת ברכב הינן קנייניות, ולכל הפחות בידה זכות מוכרעת, דהיינו פסק דין חלוט.

נטען כי גם אם ייקבע כי זכותה של הטוענת לזכות ברכב אינה זכות קניינית, הרי שלטענתה הנאשם 1 חייב לשלם לה את הסכום אשר נפסק בתובענה האזרחית, והדבר מקים נימוקים מיוחדים המצדיקים את מניעת החילוט לפני הוראת סעיף 21(ד) לחוק איסור הלבנת הון.

מכל האמור, עותרת המבקשת לדחות את בקשת החילוט של המאשימה, ו"להורות על קבלת מלוא הזכויות מושא הרכב כפי שהוכרעו בפסק הדין החלוט שניתן במסגרת תא"ק 44429-11-19 ... או לחילופין לכל הפחות, השבת הרכב לחזקת הטוענת לזכות יחד עם הערבות ששולמה ע"י הנאשם להבטחת ירידת הערך של הרכב".

טענות המשיבה (המאשימה)

6. לטענת המאשימה, על פי סעיף 21 לחוק איסור הלבנת הון, על בית המשפט להורות על חילוט רכושו של נאשם אשר הורשע בעבירות על פי סעיפים 3 או 4 לחוק, זולת אם בית המשפט מצא טעמים מיוחדים להימנע מהחילוט.

נטען כי על פי סעיף 36 לפקודת הסמים המסוכנים (נוסח חדש), על הטוען לזכות ברכוש להוכיח קיומם של שלושה תנאים מצטברים, קיומו של זכות קניינית ומעין קניינית, רכישת הזכות בתמורה, רכישת הזכות בתום לב ומבלי יכולת לדעת כי הנכס שימש או הושג בעבירה, וכי הנטל להוכיח זכות ברכוש מוטל על הטוען לזכות ברכב.

נטען כי שיקול הדעת המופעל בעניין חילוט בהליך פלילי, שונה משיקול הדעת המופעל בהליך אזרחי, שעניינו סוגיית

הקדימות בין נושי החייב, ובעניין החילוט בית המשפט מודרך גם משיקולים שבאינטרס הציבורי ובהשגת תכליתו ומטרותיו של הליך הפלילי, ובכלל זה של הליך החילוט.

נטען כי עיקר טענותיה של המבקשת הינם כי היא רשומה במשרד הרישוי כבעלים של הרכב, דבר המקנה לה זכות קניינית, וכי בהסכם המכר הוסכם שהבעלות ברכב תעבור לנאשם 1 רק בפירעון כל התשלומים על חשבון הרכב, וכי מאחר ולא כל ההמחאות נפרעו, הרי שהבעלות ברכב נותרה בידה.

ואולם, נטען כי הרישום במשרדי הרישוי הינו בעל ערך הצהרתי בלבד, וכי הנאשם 1 הינו הבעלים המהותיים של הרכב לאור סעיף 33 לחוק מכר, אשר חל הואיל והצדדים לא הסכימו על דרך אחרת להעברת הבעלות, וכי הסכם המכר אינו מסדיר כלל עניין זה.

נטען כי אין חולק שהרכב נמסר לנאשם 1, אשר נהג בו מנהג בעלים, ואף רכש פוליסת ביטוח עבור הרכב.

עוד נטען כי סעיפי ההסכם המתייחסים לקנסות וביטוחים שחלים על נאשם 1 (סעיף 5) וההוראה לפיה קיימת אפשרות לביטול ההסכם טרם המסירה (סעיף 4.4), מעידים גם הם על הבעלות של הנאשם 1, שכן כאשר מסרה המבקשת את הרכב לחזקתו ושימושיו של נאשם 1, רואים אותה כמי שמכרה לו את הרכב, ובהתאם העבירה את הבעלות ברכב לידי.

ב"כ המאשימה מפנים לכך שבדין בבית המשפט, מר אבו עיישה אישר כי לא שלח לנאשם 1 הודעה בדבר ביטול ההסכם המכר.

נטען כי העובדה שהמבקשת אפשרה לנאשם 1 לשלם את התמורה בתשלומים, אינה מלמדת על כך שהבעלות ברכב נשמרה אצלה, ואפשרות זו כלל לא נזכרת בהסכם המכר, וכי המחלוקת האזרחית הבאה לידי ביטוי בפסק הדין האזרחי אשר ניתן, אין בה כדי להקנות לטוענת זכות קניינית ברכב.

נטען כי מקום בו עומדת לצד זכות אובליגטורית הרי שהוא רשאי להתנגד לחילוט בהתאם לסעיף 21(ד) לחוק איסור הלבנות הון, אולם מסלול זה פתוח רק למי שבידו "זכות מוכרעת ברכוש". בנוסף נטען כי המבקשת גם לא הצביעה על נימוקים מיוחדים המצדיקים הימנעות מחילוט.

מכל האמור, נטען כי אין למבקשת עילה או בסיס להתנגדותה לחילוט הרכב, זאת משהוכח כי הנאשם 1 הינו הבעלים האמיתי של הרכב, החזיק בו, השתמש בו ונהג בו מנהג בעלים, ומכל האמור התבקש לדחות את התנגדות המבקשת ולהורות על חילוט הרכב.

המסגרת הנורמטיבית

7. סעיף 21 לחוק איסור הלבנת הון מורה על חילוט, וס"ק (א) קובע:

"הורשע אדם בעבירה לפי סעיפים 3 או 4, יצווה בית המשפט, זולת אם סבר שלא לעשות כן מנימוקים מיוחדים שיפרט, כי נוסף על כל עונש יחולט רכוש מתוך רכושו של הנידון...".

סעיף 23 לחוק איסור הלבנת הון מורה כי יחולו הוראות רלבנטיות מפקודת הסמים המסוכנים (נוסח חדש):

"23. על חילוט רכוש ועל רכוש שחולט לפי חוק זה, וכן על קנסות שהוטלו על פיו יחולו, בשינויים המחויבים, הוראות סעיפים 36 עד 36 לפקודת הסמים המסוכנים; לענין סעיף זה, "קנסות" - לרבות עיצום כספי שהוטל לפי חוק זה".

ההוראה הרלבנטית בפקודת הסמים המסוכנים (נוסח חדש) הינה בסעיף 36(א) הקובע סייגים לחילוט רכוש אם הוכיח הטוען לזכות ברכוש את המפורט בסעיף:

"36(א) בית המשפט לא יצווה על חילוט רכוש לפי סעיפים 36 או 36, אם הוכיח מי שטוען לזכות ברכוש כי הרכוש שימש בעבירה ללא ידיעתו או שלא בהסכמתו, או שרכש את זכותו ברכוש בתמורה ובתום לב ובלי שיכול היה לדעת כי הוא שימש או הושג בעבירה".

אנו רואים שני מסלולים להימנעות מחילוט, **האחד** מכוח שיקול הדעת השיפוטי הקבוע בסעיף 21(א) לחוק איסור הלבנת הון, בדבר **"נימוקים מיוחדים"**, **השני** מכוח סעיף 36 לפקודת הסמים המסוכנים (נוסח חדש), אשר חל גם הוא על חילוט מכוח סעיף 23 לחוק איסור הלבנת הון.

מדובר במסלולים שונים אשר מופעל במסגרתם שיקול דעת הכולל נימוקים שונים, ותנאי סף שונים להעלאת הטענה.

סעיף 21(א) לחוק איסור הלבנת הון, מאפשר, מנימוקים מיוחדים, לאזן בין האינטרס הציבורי הגלום בהליך החילוט, והקשור להליך הפלילי, לבין מקרים בהם כפועל יוצא מהחילוט ייגרמו נזקים אשר בעטיים יהיה זה ראוי להימנע מביצועו.

מנגד, סעיף 36 לפקודת הסמים המסוכנים (נוסח חדש) כולל הוראה פוזיטיבית לפיה בית המשפט לא יצווה על חילוט כאשר מוכחים היסודות המפורטים במסגרתו. משמצויים אנו במסלול מכוח סעיף 36 לפקודת הסמים המסוכנים (נוסח חדש), השאלה הראשונה אשר צריכה להיבחן הינה האם קיימת לעותר כנגד החילוט זכות קניינית ברכוש המחולט.

במסלול זה העלאת טענה ע"י צד שלישי להימנעות מביצוע חילוט אינה יכולה לבוא אך בגין חובות שיש לנאשם אשר ממנו מבוצע החילוט, כלפיו. העילה להקמת זכות ומעמד לצד שלישי לטעון כנגד הליך חילוט במסלול זה, צריכה להיות

קשורה באופן ישיר לנכס המחולט. כך, חוב כספי של נאשם לצד שלישי, אינו יכול, לכשעצמו, להקים עילה לצד השלישי להימנע מחילוט רכוש מסוים של הצד השלישי, גם אם כפועל יוצא מחילוט זה, יהיה קושי לאותו נאשם לשלם את חובו לצד השלישי.

על הטוען כנגד חילוט מכוח סעיף 36 לפקודת הסמים המסוכנים (נוסח חדש) להראות, בבחינת תנאי סף, כי אין מדובר אך בחוב כספי, אלא כי מדובר בזכות קניינית או מעין קניינית של הצד השלישי ברכוש המחולט.

8. ר' לעניין זה בש"פ 6817/07 6953/07 7240/07 מ"י נ' סיטבון ואח' (31.10.2007), סעיפים 51 - 52:

"... מקום שלנאשם חוב כספי כלפי צד שלישי, אך אותו צד שלישי לא קנה לו זכות קניינית בנכס מסוים של הנאשם ומבקש הוא להיפרע את חובו, המסגרת הנכונה לעשות כן היא על דרך של הגשת תביעה אזרחית נגד הנאשם. במצבים אלה עצם העילה האזרחית של צד שלישי כלפי הנאשם לא די בה כדי לבסס התנגדות לחילוט או בקשה להחרגת כספים ממנו... אבהיר, כי ערה אני למשמעויותיה של תוצאה זו לנושה אובליגטורי תם לב שאינו ער למעורבותו של החייב במעשים פליליים ולא בהכרח יכול לדעת עליהם... יחד עם זאת, כאשר מדובר בבעל זכות שאינה קניינית או מעין קניינית, אין כל רלוונטיות לשאלת תום לבו של הצד השלישי. תום ליבו של זה אינו יכול להוביל לכך שבמסת נכסי החייב, ממנה יכולים נושיו להיפרע, ייכלל רכוש שזכותו של החייב בו פגומה מיסודה בשל כך שהושגה בעבירה".

9. בע"א 8679/06 ולדימיר חביץ' ואח' נ' מ"י (30.12.2008) התייחסות לפרשנות אשר ניתנה למעמדו של צד שלישי בעניין סיטבון, והתנאי אשר נקבע בעניין סיטבון צומצם למסלול של מניעת חילוט מכוח סעיף 36 לפקודת הסמים המסוכנים (נוסח חדש).

מנגד, נקבע כי פרשנות זו אינה נדרשת נוכח שיקול הדעת הקיים לפי סעיף 21(א) לחוק איסור הלבנת הון. ובמסגרת זו נקבע כי יש לפרש את המונח: **"הטוען לזכות ברכוש"** בסעיף 21(ד) לחוק איסור הלבנת הון, ככולל את כל בעלי הזכויות במסת הנכסים הכללית של הנידון ולא רק בעלי זכות קניין ברכוש התפוס.

לצד זאת, נקבע כי אין מדובר רק במי אשר טוען טענה בעלמא, אלא רק בעל זכות מוכרעת ביחס למסת הנכסים הכללית או קצת הימנה, יוכל להיכנס לגדרה של פרשנות זו לסעיף 21(ד) לחוק איסור הלבנת הון, וכך נפסק בסעיף 8 לפסק הדין:

"בשונה מהמסלול השני, המצווה על בית המשפט להימנע מחילוט בהתקיים תנאיו, מקנה המסלול הראשון למניעת חילוט לבית המשפט שיקול דעת בהחלטתו אם למנוע חילוט בהתקיים "נימוקים מיוחדים". אולם, קודם לשאלה מהם "נימוקים מיוחדים" שבשיקול דעתו של בית המשפט, עולה שאלה מקדמית באשר למיהות הטוענים הרשאים מכוח הוראת סעיף 21(ד) לחוק להתנגד לחילוט בטענה שמתקיימים "נימוקים מיוחדים". לשון החוק מונה ארבעה טוענים שלהם נתונה הזכות להתנגד לחילוט: הנידון; בעל הרכוש; מי שהרכוש נמצא

בחזקתו או בשליטתו; ומי שטוען לזכות ברכוש. לעניינינו חשובה פרשנות התיבות "הטוען לזכות ברכוש". בפרשת סיטבון, אשר עסקה במסלול השני (סעיף 36ג(א) (לפקודה) ("המניעה האבסולוטית"), נקבע כאמור כי "הטוען לזכות ברכוש" הוא בעל זכות קניינית בנכס או זכות בנכס מסוים. פרשנות דווקנית זו תואמת את האופי המחייב של המסלול השני המצווה את בית המשפט להימנע מחילוט. פרשנות אחרת עלולה היתה למעשה להפוך את החריג - מניעת החילוט - לכלל. ברם, פרשנות זו להוראת סעיף 21(ד) לחוק שעניינה מיהות הרשאים להתנגד לחילוט, כך נראה, אינה נדרשת ואף אינה ראויה בכל הכרוך במסלול הראשון, וזאת משני טעמים.

ראשית, הפרשנות הדווקנית אינה נדרשת נוכח שיקול הדעת הרחב שניתן לבית המשפט במסגרת המסלול הראשון. מקום שבו נתונה לבית המשפט האפשרות לחלט על-פי שיקול דעתו ניתן להרחיב את פרשנות התיבות "הטוען לזכות ברכוש" במסגרת סעיף 21(ד) לחוק מבלי לפגוע מעבר לנדרש בחוסנו של הסדר החילוט. שנית, הפרשנות הדווקנית של התיבות "הטוען לזכות ברכוש" אינה ראויה נוכח הצורך להתאים את פרשנותה של הוראת סעיף 21(ד) למיהות הרכוש ולמיהות בעלי הזכויות בו שעלולים להיפגע מחילוט. היקף הנכסים שעליהם מתפרשת סמכות החילוט הקבועה בחוק - להבדיל מזו הקבועה בפקודה - היא רחבה. הסדר החילוט בחוק אינו מוגבל אך לרכוש עצמו שהוכתם בפלילים, אלא חולש על כל מסת הנכסים של הנידון עד לשווי הרכוש המוכתם. בכך יש כדי ליתן מענה למורכבות ולתחכום המאפיינים את עבירות הלבנת ההון. עבירות אלה עוסקות בהגדרתן בשלב מתקדם של שרשרת הפעולות העבריינית שבו הקניין המוחשי הקשור לעבירה מאבד מחשיבותו שכן הוא עשוי לשנות את צורתו או להיות קשה לזיהוי. בשלב זה, לא נותר אלא לרדת למסת הנכסים הכללית של הנידון כדי לאפשר את החילוט, אף אם אין בין הרכוש המחולט הספציפי לבין העבירה דבר.

הצורך להתאים את מתן האפשרות להתנגד לחילוט למיהות בעלי הזכויות ברכוש התפוס שעלולים להיפגע ממנו ולהיקף הנרחב של מסת הנכסים הצפויים לחילוט מחייב, לדעתי, לפרש את התיבות "הטוען לזכות ברכוש" בסעיף 21(ד) לחוק באופן רחב יותר שיקיף את כל בעלי הזכויות במסת הנכסים הכללית של הנידון, ולא רק בעלי זכויות קניין ברכוש התפוס. ודוק: כאשר מדובר ב"טוענים לזכות", אין הכוונה לטענה בעלמא, ואין מקום לכך שבמסגרת ההליך הפלילי יתקיימו הליכים לבירור שאלת קיומה או היעדרה של נשייה. לכן, רק בעלי זכות מוכרעת ביחס למסת הנכסים הכללית, או מקצת הימנה, להבדיל למשל מטוענים לעילה בכוח ביחס אליה, נכנסים לגדרה של פרשנות זו לסעיף 21(ד) לחוק. יצוין כי בכך יש כדי להפחית בצורה ניכרת מהחשש שנזכר בפרשת סיטבון מפני תרמיות וניסיונות להברחת נכסים שעלולים להתאפשר עקב הגמשת הנגישות לרכוש המיועד לחילוט.

ובהמשך בסעיפים 9-10 לפסק הדין התייחסות לנימוקים המיוחדים וצמצומם לפגיעה החורגת מהפגיעה המובנת מאלה:

9. ומכאן לשאלה העיקרית מהם "נימוקים מיוחדים" כמשמעותם בסעיף 21(א) לחוק. פרשנות לשאלה זו ניתן לגזור מהתכלית הרחבה שאותה נועד להגשים הסדר החילוט. ניתן יהיה להכיר ב"נימוקים מיוחדים" המצדיקים מניעת חילוט מקום שבו התכלית הרחבה מוגשמת דווקא על-ידי אמצעים אחרים ולא על-ידי חילוט. הסדרי חילוט ככלל מהווים אמצעי רב עוצמה במסגרת המאמץ לביעור תופעה עבריינית. הסדר החילוט בחוק

משרת תכלית זו באמצעות שלילת הרווח - במובנו הרחב - שמפיקים עבריינים מפעילותם העבריינית בבחינת "הוצאת בלעו של גזלן מפיו". שלילת הרווח יוצרת הרתעה כלפי עבריינים פוטנציאליים, ויכולה לשמש לעיבוי מערך האכיפה (ראו פרשת סיטבון, וכן ע"פ 7475/95 מדינת ישראל נ' בן שטרית, פ"ד נב(2) 385 (1998)).

אלא שמכלול ההיבטים הנוגעים לאיון העבירה - התכלית שאותה בא גם הסדר החילוט להגשים - הוא רחב יותר. היבט מרכזי שאינו מושג באמצעות מימוש החילוט הוא הקטנת הפגיעה החברתית שנגרמה מהתופעה העבריינית ... היבט זה עשוי לקבל ביטוי בהסדר החילוט הקבוע בחוק במסגרת הסייג של "נימוקים מיוחדים". מתוך תפיסת תכליתו הרחבה של הסדר החילוט שבחוק, נראה לי כי "נימוק מיוחד" המצדיק מניעת חילוט או גריעה ממנו עשוי להימצא במקום שבו הצורך להפנות את הרכוש התפוס, לטובת הקטנת הפגיעה החברתית שנגרמה מהפעילות העבריינית, עולה על הצורך ליצור הרתעה.

10. ודוק: אימוץ פרשנות המאפשרת לכלל נושיו של הנידון לטעון כי מתקיימים בעניינם "נימוקים מיוחדים" אינו גורע כהוא זה מכך שיש ליתן לתיבות "נימוקים מיוחדים" פרשנות מצומצמת ביותר. אין בפרשנות זו אלא לומר כי במקומות המעטים שבהם קיימים "נימוקים מיוחדים" הם עשויים לחול על קבוצה רחבה של טוענים. אם כי לא באנו למצות את המקרים שעשויים להוות "נימוק מיוחד" המצדיק מניעת חילוט, עצם הפגיעה המוסבת לנושה מחילוט רכושו של נידון אינה עולה כשלעצמה כדי "נימוקים מיוחדים" המצדיקים למנוע חילוט. פגיעה זו היא המחיר המובנה של הסדר חילוט אפקטיבי בעבירות של הלבנת הון. על נושים הטוענים ל"נימוקים מיוחדים" להצביע על פגיעה החורגת מעבר לפגיעה המובנת מאליה בהם, אף אם היא קשה. בפרשנות זו יש כדי להתאים באופן מידתי בין סמכות החילוט הרחבה הקבועה בחוק לבין מיהות הרכוש ובעלי הזכויות בו שעשויים להיפגע ממנה, וזאת מבלי להפוך את החילוט לחריג, או להציב קשיים מעשיים רבים מדי על דרך מימוש. מאחר שהמקרה שלפנינו אינו מצריך בחינה מעבר לזו המופיעה לעיל, השאלה בדבר "נימוקים מיוחדים" נוספים תישאר בצריך עיון."

בע"א 8679/06 נפסק כי משמדובר היה בנפגעי העבירה, ונוכח חדלות הפירעון של הנאשם שם, לא עומדת לנפגעי העבירה אפשרות סבירה לממש את פסק הדין אשר חייבו בפיצויים הקשורים לעבירה, ומשכך הצורך המידי לסייע למערערים (נפגעי העבירה) גובר על הצורך הכללי בהרתעה, ויש לראות בו נימוק מיוחד המצדיק להורות על מניעת החילוט.

10. בע"א 6180/20 דר' משה וינברג ושות' ואח' נ' מ"י ואח' (13.6.2021) פורטה האבחנה בין העילות להתנגד לחילוט לפי חוק איסור הלבנת הון אל מול פקודת הסמים המסוכנים (נוסח חדש), והאבחנה בין האפשרויות של נאשם לאפשרויות צד שלישי לעתור להימנע מחילוט הרכוש מהנימוקים המיוחדים המפורטים בסעיף 21 לחוק איסור הלבנת הון, תוך חזרה על הקביעות בעניין חביץ' (ע"א 8679/80).

הנסיבות בע"א 6180/20 שונות מבענייננו, נקבע כי קיימת "זיקה משמעותית" בין המערערים ל - 20 אחוז מכספים מסויימים, ובנוסף עמדה לדין שאלה בעלת היבטים תקדימיים העוסקת בשכ"ט עו"ד, וסוגיות אלו אינן עולות בענייננו.

ואולם, לעקרונות אשר פורטו, בדעת הרוב, רלבנטיות לעניינו, ולהלן הדברים הבאים מפסק הדין של כב' השופט י. אלרון:

12. לכלל זה בדבר חילוט רכוש של נידון שהורשע בעבירות הלבנת הון, ישנם כמה סייגים, אשר שניים מהם נוגעים לענייננו: הסייג הראשון הנוגע לענייננו קבוע בסעיף 21(א) לחוק איסור הלבנת הון, אשר צוטט לעיל, מקנה לבית המשפט סמכות שבשיקול דעת להימנע מחילוט הרכוש מ"נימוקים מיוחדים" שיפורטו. אף שנקבע כי יש לפרש סייג זה בצמצום, הפסיקה הכירה עד כה בשני סוגי שיקולים מרכזיים אשר בגינם יהיה מקום להימנע מחילוט הרכוש. האחד, עניינו באיזון שבין הקטנת הפגיעה החברתית שנגרמה כתוצאה מביצוע העבירות לבין תכליות החילוט - ובכלל זה: הרתעת העברין; "הוצאת בלעו של העברין מפיו" כך שלא ייהנה מפירות העבירה; צמצום החשש כי העברין ישוב ויבצע עבירות נוספות בעתיד; ופגיעה במקורות מימון העבירה. זאת, בפרט כאשר חלף חילוט הרכוש, ניתן להפנותו לטובת קורבנות העבירה ... הסוג השני, עניינו ב"שיקולים פרטניים הנוגעים לנאשם עצמו ולהליך שננקט בעניינו" אשר עשויים אף הם להוות נימוקים מיוחדים להימנע מחילוט הרכוש האמור במלואו...

לענייננו, יודגש כי צד שלישי - אשר אינו הנידון שהורשע בעבירת הלבנת הון - יוכל לטעון לנימוקים מיוחדים בגינם אין לחלט את הרכוש רק אם עלה בידו להראות כי הוא מחזיק ב"זכות מוכרעת", זכות קניינית או זכות מעין קניינית ברכוש. אולם, אף במקרים אלו, אין בפגיעה הנגרמת לו כתוצאה מהחילוט, כשלעצמה, כדי להוות נימוק מיוחד כאמור (ע"א 8487/09 ניצני נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקאות 14-17 (27.10.2013) (להלן: עניין ניצני)).

13. הסייג שני הנוגע לענייננו, קבוע בסעיף 36ג(א) לפקודת הסמים המסוכנים, אשר חל לגבי חילוט רכוש לפי חוק איסור הלבנת הון מכוח סעיף 23 לחוק זה... כפי שהובהר בפסיקה, סייג זה עוסק במקרים שבהם צד שלישי מחזיק בזכות קניינית או מעין קניינית ברכוש - להבדיל מנושים בעלי זכות אובליגטורית כלפי הנידון (עניין ניצני, בפסקאות 15-17). במקרים אלו, יימנע בית המשפט מחילוט הרכוש אם צד שלישי רכש את זכותו ברכוש שלגביו התבקש החילוט בתמורה ובתום לב; ולעניין תחולת הסעיף על חילוט לפי חוק איסור הלבנת הון - בלי שיכול היה לדעת על ביצוע העבירה שבגינה התבקש החילוט.

14. לענייננו, משמעות ההסדרים אשר תוארו לעיל היא כי צד שלישי הנפגע מחילוט רכוש של מי שהורשע בעבירה לפי חוק איסור הלבנת הון עשוי לפעול באחד משני אופנים למניעת החילוט: אם הוא מחזיק בזכות קניינית או מעין קניינית בנכס מסוים, ויעלה בידו להוכיח כי יתר תנאי סעיף 36ג(א) מתקיימים, נכס זה לא יחולט; ואולם אם הוא אינו מחזיק בזכות קניינית או מעין קניינית בנכס, אך הוא מחזיק ב"זכות מוכרעת" בנכס, בית המשפט עשוי שלא להורות על חילוטו אם ישנן נסיבות מיוחדות המצדיקות זאת. יוצא אפוא כי תנאי סף לטענה של צד שלישי שלפיה אין לחלט או להורות על צו זמני ביחס לנכס של נידון או נאשם לפי חוק איסור הלבנת הון לפי הסייגים שלעיל, הוא כי עלה בידי אותו צד שלישי להראות כי הוא מחזיק בזכות קניינית, בזכות מעין קניינית או בזכות מוכרעת בנכס".

11. מכל האמור, שני מסלולים קיימים לצד שלישי הטוען כנגד חילוט - האחד מכח סעיף 21(א) לחוק איסור הלבנת הון, לפיו יש להראות "זכות מוכרעת" אשר יכולה להיות גם זכות כספית כללית כנגד סך הנכסים, ובנוסף צריכים

להתקיים "נימוקים מיוחדים" במסגרתם פגיעה החורגת מעצם הפגיעה הנגרמת לנושה כתוצאה מחילוט, ודוגמא לפגיעה שמקימה נימוקים מיוחדים הינה בהקטנת הפגיעה החברתית שנגרמה כתוצאה מהפעילות העבריינית, דהיינו הפגיעה בקורבנות נפגעי העבירה, ואולם אין זו רשימה סגורה.

דין והכרעה

12. לאחר שנשמעו טענות הצדדים, ונבחנו המסמכים אשר הוגשו, באתי למסקנה כי יש לדחות את בקשת המבקשת, יש לקבוע כי המבקשת נעדרת זכות ברכב, לא קיימים נימוקים מיוחדים להימנע מהחילוט, ויש להורות על חילוט הרכב.

כפי שיפורט להלן, המבקשת בעלת זכות אובליגטורית בלבד, וגם זכות אובליגטורית זו איננה ביחס לרכב, אלא זוהי זכות אובליגטורית כספית של המבקשת כלפי הנאשם 1 מכוח פסק הדין הכספי.

הסכם המכר של הרכב לנאשם 1, אינו כולל הוראה ביחס להעברת הבעלות ברכב, ופרשנותו, לצד התנהגות הצדדים, מביאה למסקנה כי הבעלות בו הועברה לנאשם 1.

הסכם המכר הוגש במסגרת ט/2, והוא כולל הוראות ביחס למסירת הרכב (סעיף 4) הכוללות מסירתו של הרכב וכלל הרישיונות והמסמכים הקשורים אליו, הוראות ביחס לקנסות ועבירות (סעיף 5), לפיהן מסירת החזקה נקבעה כמועד אשר עד אליו אלו משולמים ע"י המבקשת, וממנו ע"י הנאשם 1, ובסעיף 6 להסכם הוראה בדבר פיצוי מוסכם בגובה 15 אחוז מהתמורה, במקרה של "ביטול ההסכם עקב הפרתו".

ההסכם אינו כולל כל התייחסות להעברת הרישום במשרד הרישוי, או לעניין העברת הבעלות ברכב עצמו.

על פי רישיון הרכב אשר הוגש במסגרת ט/1, ואשר תוקפו הינו עד 26.5.2017, הבעלים הרשום במשרד הרישוי הינו: "סוחר רכב - אבו עיישה מוטורס - סחר".

הבחינה הנעשית במסגרת הליך של חילוט וקביעת הזכויות במסגרתו, הינה בחינה קניינית מהותית, אשר הרישום במשרד הרישוי אינו מכריע לגביה. רישום זה אינו בבחינת רישום של בעלות קניינית.

"כפי שנפסק לא אחת רישום בעלות על כלי רכב במשרד הרישוי הוא בעל ערך דקלרטיבי בלבד "הרישום הוא בעל ערך 'דקלרטיבי' גרידא ... אינו יוצר בעלות והשינוי ברישום אינו משנה בעלות" ע"א 6299/15 עו"ד איתן ארז, בתפקידו ככונס נכסים ספציפיים של החייב עדי קדושים נ' עטרת תעשיות (1996) בפירוק (22.5.2016).

"הפסיקה הביעה עמדתה לעניין מעמדו של המרשם במשרד הרישוי וקבעה כי חרף חשיבותו, רישום זה הינו דקלרטיבי ולא קונסטיטוטיבי. לפיכך, תתכן חוסר התאמה בין רישום הבעלות לבין זהותו של המחזיק ברכב".
בש"פ 7347/19 שמעון סבח נ' מ"י (20.11.2019).

משההסכם אינו קובע הוראות לענין העברת הבעלות, ומשהרישום במשרד הרישוי אינו רישום אשר מכוחו נקבעות זכויות קנייניות, יש לבחון את מכלול הנסיבות הקשורות בהסכם וברכב, לצורך בחינת קיומן או היעדרן של זכויות קנייניות למבקשת ברכב.

אין מחלוקת בין הצדדים כי הרכב נמסר לנאשם 1, אשר החזיקו, שילם ביטוח לגביו, והוסכם כי הוא האחראי, מרגע מסירתו לו, לכל הדוחות והקנסות בגינו.

ההסכם, למעשה, מנתק את הקשר בין המבקשת לבין הרכב, עם מסירת החזקה בו לנאשם 1, ומורה על מסירת כל המסמכים הקשורים לרכב, והמפתחות, באותו מעמד.

ההסכם אינו כולל כל התניה בין פירעון ההמחאות או העברת הרישום במשרד הרישוי ברכב הישן אל המבקשת, לבין בעלות הנאשם 1 ברכב.

הסכם אינו כולל כל התייחסות לרישום במשרד הרישוי, למשמעותו, או לאופן ביצועו או שינויו.

מכל האמור עולה כי על פי ההסכם, ממועד מסירת החזקה ברכב לנאשם 1, הוא רשאי לנהוג בו מנהג בעלים לכל דבר וענין, ונשללת זיקת המבקשת לרכב.

אין מחלוקת כי בפועל כך היו הדברים - הנאשם 1 קיבל את החזקה ברכב, מפתחותיו ומסמכיו, ובפועל נהג בו מנהג בעלים לכל דבר וענין.

בהיעדר הוראה חוזית בין הצדדים ביחס למועד בו עוברת הבעלות, הרי שיש להידרש לנסיבות ולהוראת סעיף 33 לחוק המכר הקובע כי: **"הבעלות בממכר עוברת לקונה במסירתו, אם לא הסכימו הצדדים על מועד אחר או על דרך אחרת להעברת הבעלות."**

לאור האמור לעיל, הבעלות ברכב עברה לנאשם 1 במועד מסירתו לו, וממועד זה אין למבקשת זכות קניינית בו.

יש להוסיף כי גם כל זכות שביושר ביחס לרכב, ככל שהייתה, אינה עוד, לאור התובענה שהוגשה, אשר אינה מתייחסת לזכות ברכב, אלא לקבלת התמורה בגינו. מכל מקום טענה בדבר זכות שביושר לא נטענה, והאמור הינו למעלה מן

הצורך.

טענה בדבר הפרת הסכם, בין בגין אי תשלום תמורה שנקבעה בו, ובין מכל עילה אחרת, אין משמעותה ביטול או בטלותו, ואין משמעותה קיומה של זכות להשבת נכס, או חזרה של זכות קניינית בו למוכר.

ביטול הסכם צריך לפעולה של הצד אשר קמה לו עילה לבטלו - פעולה אופרטיבית בדמות הודעת ביטול. הסכם עומד בתוקפו עד לביטולו כדיון, אף אם הופר בשל אי תשלום חלק מהתמורה, מקום שההסכם עצמו אינו מתייחס למשמעות אי תשלום התמורה.

ההסכם לא בוטל מעולם ע"י מי מהצדדים. המבקשת מעולם לא שלחה הודעת ביטול. הבעלים של המבקשת העיד בדיון כי לא שלח הודעת ביטול ההסכם לנאשם 1 (פרו' עמ' 391 שו' 29).

לא רק שהמבקשת לא שלחה הודעת ביטול, אלא שהתובענה הכספית אשר הוגשה על ידי המבקשת כנגד הנאשם 1 הינה תובענה אשר משמעותה בקשה לאכיפה של הסכם המכר, שכן זוהי תובענה במסגרתה ביקשה המבקשת, וקיבלה, פסק דין המחייב את הנאשם 1 בתשלום מלוא התמורה אשר נקבעה בהסכם.

העובדה שהמבקשת לא נקטה בהליך אשר התבקשו בו הצהרה על בעלותה ברכב, הצהרה על ביטול ההסכם, הוראה על השבתו אליה, או כל סעד הקשור לרכב עצמו, מכריעה בשאלה בדבר טיב זכויותיה כלפי הנאשם 1 וביחס לרכב.

אי ביטול הסכם המכר של הרכב, אי הגשת תובענה או נקיטת צעדים משפטיים שעניינם ביטולו ובקשה להשבת הרכב, ונקיטת הליך משפטי שעניינו דווקא אכיפת החלק הכספי בהסכם במלואו, משמעותה כי המבקשת רואה בהסכם ככזה אשר עודנו בתוקף, והיא נעדרת זכות ברכב, הגם ששולמה רק חלק מהתמורה.

פסק הדין בתובענה האזרחית אשר ניתן לבקשת המבקשת, מקים השתק כנגדה, שכן הוא אוכף את הרכיב הכספי בהסכם. השתק זה אינו מאפשר למבקשת לטעון לזכות קניינית ברכב. קבלה כעת של טענה בדבר זכות קניינית של המבקשת ברכב, עומדת בסתירה לפסק הדין האזרחי.

בקשה חלופית אשר הועלתה בטיעוני המבקשת בכתב, לקבלת מלוא הסכום שנפסק לזכותה, אין מקומה במסגרת התנגדות לחילוט.

13. משאין בידי המבקשת כל זכות ברכב, ומשבידה זכויות כספיות בלבד כלפי הנאשם 1, אשר בשלב המשפטי הנוכחי מנותקות משאלת הבעלות ברכב, הרי שאין בידה עילה להתנגד לחילוט מכוח סעיף 36 לפקודת הסמים המסוכנים (נוסח חדש).

נותרת העילה מכוח חוק איסור הלבנת הון, ועולה השאלה האם קמים "נימוקים מיוחדים" להימנע מחילוט הרכב.

על מנת להיכנס לגדר העילה של "נימוקים מיוחדים" מכח סעיף 21(א) לחוק איסור הלבנת הון, על המבקשת להוכיח שניים - תחילה כי אין מדובר בטענה בעלמא, אלא בזכות מוכרעת ביחס למסת הנכסים הכללית של הנאשם 1 או מקצת הימנה, ומשמוכחת זכות מוכרעת, על המבקשת להצביע על פגיעה החורגת מעבר לפגיעה המובנת מאליה מעצם החילוט של הרכב. (ר' ע"א 8679/16 ולדימיר חביץ' ואח' נ' מ"י (30.12.2008)).

המבקשת לא הוכיחה קיומה של "זכות מוכרעת" **ברכב עצמו**. הטוען לקבלת התמורה בגין נכס, אינו מבקש ביטולו של ההסכם בגין אי תשלום מלוא התמורה, עותר לפסק דין המחייב את הקונה בתשלום מלוא התמורה, ואף ניתן פסק דין כזה אשר הופך לחלוט, אינו יכול עוד לטעון לזכות בנכס אשר מכר. הסכם המכר השתכלל בעת חתימתו, יושם בעת ביצוע העברת החזקה ההדדית ברכב אל מול הרכב הישן, ומסירת ההמחאות, ההסכם לא בוטל מעולם, לא התבקש ביטולו, והתבקשה אכיפתו במובן הכספי. משכך, לא רק שאין למבקשת "זכות מוכרעת" ברכוש שהוא הרכב, אלא שעולה כי הזכות הינה של הנאשם 1 דווקא.

14. נוכח פסק הדין הכספי של המבקשת כנגד הנאשם 1 יש לקבוע כי הוכח קיומה של "זכות מוכרעת" של המבקשת, כנגד הנאשם 1. **זוהי זכות כספית בלבד**, אשר אינה זכות ברכב נשוא בקשת החילוט, אלא זכות כספית כנגד כלל נכסי הנאשם 1, לתשלום כאמור בפסק הדין האזרחי.

משכך, המבקשת עמדה בנטל הראשוני, המאפשר לה לבוא במסגרת אלו היכולים לטעון לקיומם של "נימוקים מיוחדים", והוכח כי טענתה אינה אך טענה בעלמא, אלא קיימת לה "זכות מוכרעת" כלפי הנאשם 1, מכח פסק דין כספי לזכותה.

מנגד, לא עמדה המבקשת בנטל המוטל עליה להצביע כי חילוט הרכב יביא לפגיעה בה, החורגת מהפגיעה המובנת מאליה מעצם החילוט.

מובן כי חילוט הרכב יצמצם את מסת הנכסים של הנאשם 1, ככל שתבקש המבקשת לפרוע את החוב הכספי הנטען מכוח פסק הדין האזרחי. ואולם, כך הוא ביחס לכל הרכוש המחולט, ולא רק הרכב. אין בחילוט הספציפי של הרכב כדי ליצור פגיעה החורגת מהפגיעה מעצם חילוט נכס השייך לנאשם 1.

בחינה של נימוקים מיוחדים אשר יכול וישללו את החילוט, צריכה להוכחת פגיעה אשר תקים עילה להעדפת הימנעות ממנה אל מול העדפת האינטרסים המגולמים בזכות לחילוט.

במצב הדברים האמור, לא עומדות הזכויות האובליגטוריות הכספיות, והמנותקות מהזכויות ברכב, אשר יש למבקשת כלפי הנאשם 1, כנגד העילות והתכליות של החילוט.

החילוט אין משמעותו פגיעה ישירה בקניינה של המבקשת. הרכב אינו בבעלותה, למבקשת אין כל זכות אובליגטורית או אחרת ביחס לרכב, והיותה נושה על פי פסק דין כספי בלבד, אל מול הנאשם 1, אין בה כדי להוות עילה לביטול החילוט ולהעברת הרכב לרשותה.

העובדה שעילתה המקורית של הזכות הנוכחית של המבקשת קשורה במכירה של הרכוש המחולט לנאשם 1, אינה מקימה לה עילה לעתירה לביטול החילוט. הזכות כעת הינה זכות כספית, ולא ברכב.

המבקשת אינה במעמד של נפגעת מביצוע מי מהעבירות בכתב האישום המתוקן, היא אינה בבחינת נפגעת עבירה, והשיקולים אשר הקימו נימוקים מיוחדים בעניין סיטבון (בש"פ 6817/07 לעיל), אינם מתקיימים בעניינה. בניגוד לעניין סיטבון, פסק הדין האזרחי של המבקשת כנגד הנאשם 1 אינו פסק דין הקשור לפיצוי או לתשלום בעניין האמור בכתב האישום. זהו פסק דין כספי המנותק מכתב האישום ומהעבירות בהן הורשע נאשם 1.

במצב דברים זה המבקשת הינה, על פי טענתה, נושה של נאשם 1, ולא קיימת נסיבה חריגה בעניינה אשר יכולה להקים נימוק מיוחד להימנע מחילוט הרכב. מהנאשם 1 בוצע חילוט של רכוש נוסף, כאמור בהחלטה על החילוט, וכפי הסכמת הצדדים. המשמעות האופרטיבית של חילוט הרכב, ביחס למבקשת, הינה אותה משמעות אופרטיבית של חילוט כל רכב אחר ברכוש אשר חולט. שכן אין כעת למבקשת כל זיקה לרכב.

האינטרסים המגולמים בחילוט פורטו בפסיקה דלעיל, והאינטרס הציבורי המגולם בו צריך לקבל את המשקל המרכזי. לחילוט גם היבט עונשי - הרתעתי.

לא הוכח אם יהיה בעצם החילוט כדי פגיעה באפשרות המבקשת להיפרע כדי הסכום האמור בפסק הדין אשר לזכותה כנגד הנאשם 1. גם אם היה הדבר מוכח, הרי שזוהי פגיעה מובנית בביצוע חילוט רכוש של כל נאשם, על כי יכול ויפגע נושה שלו. אין בעצם קיומה של פגיעה שכזו, ככל שקיימת, כדי להוות נימוק מיוחד המצדיק הימנעות מחילוט.

הוראת סעיף 21(א) לחוק איסור הלבנת הון מחייבת "נימוקים מיוחדים", אשר יש לפרשם באופן מצומצם. פגיעה כללית ביכולת גביית חוב כללי, אינה בגדר נימוק מיוחד שכזה.

על הצורך בפרשנות המצומצמת ניתן ללמוד הן מלשון החוק והן מתכלית הוראת החילוט. הדיבר "נימוקים מיוחדים" בו בחר המחוקק לנקוט, מחייב כי לא ישלל החילוט בכל מקרה של פגיעה הנגרמת הימנו לצדדים שלישיים. מטבעו של החילוט יכול ויגרום הוא לפגיעה שכזו, אך לא די בכך, ואין בעצם הפגיעה כדי להקים את הייחודיות הנדרשת בחוק.

הפרשנות המצומצמת קשורה בחשיבות של תכליות החילוט, המיועדות לביעור תופעות עברייניות, שלילת רווחים, והרתעת היחיד והרבים. חשיבות תכליות אלו משמעותה כי בחינת נימוקים הנטענים כנגד ביצוע חילוט תיעשה באופן זהיר, אשר לא יפגע ביישומן, ויאפשר את מתן המשקל הראוי להן.

כאמור, המבקשת אינה נפגעת עבירה בהליך זה, ואין אינטרס ציבורי המגולם בהליך, דוגמת צמצום פגיעה בנפגעי עבירה, היכול להקים נימוק להימנע מהחילוט.

סוף דבר

15. אשר על כן בקשת המבקשת להימנע מחילוט הרכב נדחית.

אני מורה על חילוט רכב מסוג BMW מס' רישוי 19-787-76.

ניתן עיכוב ביצוע של מכירת הרכב במסגרת הליך החילוט עד ליום 9.9.21 על מנת לאפשר למבקשת לערער על ההחלטה.

ההחלטה תישלח לצדדים.

**ניתנה היום, י"ט אב תשפ"א, 28 יולי 2021, בהעדר
הצדדים.**